

Az értelmi fogyatékos embereknek is jár az életen át tartó tanulás

Az egész életen át tartó tanulás ma már nem csak divatos szlogen, hanem szinte alapkövetelmény mind a személyes fejlődés mind a munkaerő-piaci siker érdekében. Az értelmi fogyatékos emberek számára azonban ez a lehetőség ma elérhetetlen. A most záruló nemzetközi projekt a helyzet javítását célozza – tananyagok kidolgozásával, képzésekkel.

Az értelmi fogyatékosággal élő emberek legtöbbször igen korán kerülnek ki az oktatásból, a továbbtanulás lehetősége elzáródik előttük, pedig talán mindenki másnál nagyobb szükségük lenne képességeik folyamatos fejlesztésére. A ma már elterjedt cél, az egész életen át tartó tanulás lehetősége elérhetetlen számukra – a megfelelő segítség, a hozzáférhető tananyagok hiánya és a társadalmi diszkrimináció miatt is. Így egyáltalán nem kapnak lehetőséget meglévő képességeik, készségeik fejlesztésére, ami hozzájárulhatna ahhoz, hogy sikerrel vegyenek részt a munkaerőpiacon, a társadalom egyenjogú tagjaiként éljenek.

Út a felnőttoktatásba

A „*PATHWAYS II - Az egész életen át tartó tanulás lehetőségei értelmi fogyatékosággal élő felnőttek számára*” elnevezésű nemzetközi projekt célja a tarthatatlan helyzet javítása. A projekt első részében az Inclusion Europe nemzetközi szervezet érintettekkel együttműködve fejlesztette ki könnyen érthető anyagait. A most záruló második rész fő célja ösztönözni az értelmi fogyatékos emberek egész életen át tartó tanulásban való aktív részvételét – **a könnyen érthető anyagok terjesztésével, a szakemberek képzésével, a különböző szakterületek együttműködésének kezdeményezésével.**

Az Értelmi Fogyatékosággal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetsége 2011 óta vesz részt a projektben. Az ÉFOÉSZ a nyolc másik résztvevő ország mellett helyi viszonyokra alkalmazta az elkészült kiadványokat, képzéseket és egy zárókonferenciát is tartott. Bercse László, az ÉFOÉSZ munkatársa érintett önértékesítőként kapcsolódott be a projektbe. Nem csak mint résztvevő, de mint tréner is fontos szerepe volt, maga is tartott képzést a könnyen érthető kommunikációról. **László maga is átélte a nehézségeket, amiket a könnyen érthető tananyagok hiánya okozott a felnőttoktatásban.** „Házvezető képzésre jártam, ahol ugyanabból a könyvből tanultunk, mint mindenki, aki elvégzi ezt a felnőttképzést – ezt én elég bonyolultnak találtam. Ebből kellett vizsgáznunk is. A tanár minden alkalommal felírta a táblára a fejezet lényegét” – meséli.

Dr. Danó Réka a projekt koordinátora hozzáteszi, ez is a rendszer rossz működését mutatja: a pedagógus nem kapott sem képzést a könnyen érthető kommunikációra vonatkozóan, sem ilyen szemlélettel készült tananyagot. A projekt másik koordinátora, Olach Csilla ennek kapcsán kiemelte: fontos cél, hogy a könnyen érthető módszer minél szélesebb körben elterjedjen, intézményi szinten is használják a szakemberek. **Az ÉFOÉSZ évek óta végez ilyen jellegű ismeretterjesztő munkát, és a kezdetektől folyamatosan alakítják is a könnyen érthető kommunikációt a magyar nyelv sajátosságaihoz.**

Könnyen érthetően

Az értelmi fogyatékos emberek mindennapi boldogulása szempontjából a kommunikációnak kulcsszerepe van. „Az akadálymentesítés szó hallatán a legtöbb embernek az jut eszébe: építsünk rámpákat, használjunk alacsonypadlós járműveket, alkalmazzunk jeltolmácsot. **Akadálymentesítésre azonban az értelmi fogyatékos embereknek is szüksége van: arra, hogy számukra érthető formában kapjanak meg minden információt.** Ahhoz, hogy akadályok nélkül vehessenek részt a társadalom életében, könnyen érthető kommunikációra van szükség – mind írásban, mind szóban” – hangsúlyozta Olach Csilla.

Nemzetközi alapelvek, helyi viszonyok

A PATHWAYS II projektben valamennyi résztvevő az adott országra, az adott nyelvre alkalmazta az elkészült, infó-kommunikációs szempontból akadálymentes kiadványokat. Így már magyarul is elérhető a könnyen érthető kommunikáció európai alapelveiről szóló kiskönyv, az egész életen át tartó tanulás oktatóinak képzéséhez szükséges iránymutató, valamint egy „Ne írjon nekünk nélkülünk!” című füzet, amely iránymutatást nyújt a szakembereknek, hogyan vonjanak be értelmi fogyatékosággal élő embereket könnyen érthető szövegek készítésébe. Egy interaktív, a gyakorlatban jól használható online felület is készült, amelynek segítségével az adott szöveg könnyen érthetőségét ellenőrizhetik az érintettekkel dolgozó szakemberek.

A projekt gyakorlati haszna máris érzékelhető. Dr. Danó Réka beszámol az első jó gyakorlatról: jelenleg éppen egy speciális iskolával dolgoznak együtt, könnyen érthető szövegtankönyv készül.